

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ6 ΕΑΔΗΣΥ/2022

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») συνήλθε σε συνεδρίαση, στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα γραφεία της, στην Αθήνα, στις 13 και 17 Οκτωβρίου 2022.

Κατά τις συνεδριάσεις τα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Πρόεδρος της Αρχής

Μέλη: Ευαγγελία Κουτούπα, Σύμβουλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής, Σύμβουλος της Αρχής

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος της Αρχής

Αδάμ Καραγλάνης, Μέλος της Αρχής

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος της Αρχής

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού

Εισηγήτρια: Αθανασία Τσιτλακίδου, Πολιτικός Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ (Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης)

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων παρέστησαν η εισηγήτρια Α. Τσιτλακίδου- κατά την αρχική συνεδρίαση της 13^{ης} Οκτωβρίου 2022- (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τη σύναψη σύμβασης, με αντικείμενο την προμήθεια (μέσω ΕΚΕΜΣ) νωπών αλιευμάτων για κάλυψη αναγκών των Μονάδων (ανεξαρτήτως δυνάμεως) - Υπηρεσιών (Λέσχες - ΚΑΑΥ - Νοσοκομεία) του Στρατού Ξηράς που εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 290.000,00 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, σε συνέχεια άγονου ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων.

Με το υπ' αριθ. πρωτ. Φ.600.163/56/204070/Σ.13105/09.09.2022 αίτημά του προς την ΕΑΔΗΣΥ (αριθ. πρωτ. εισερχ. 4724/12.09.2022), καθώς και τα υπ' αριθ. πρωτ. 4859/20.09.2022 και 4877/21.09.2022 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με τα οποία συμπλήρωσε τα στοιχεία του εξεταζόμενου φακέλου, η ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΣΤΡΑΤΟΥ «ΘΗΣΕΑΣ» και πιο συγκεκριμένα η Δ/ΝΣΗ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ αυτής (εφεξής ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ) αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, ήδη σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ (γδ) του ν. 4412/2016¹, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας (μέσω ΕΚΕΜΣ) νωπών αλιευμάτων για κάλυψη αναγκών των Μονάδων (ανεξαρτήτως δυνάμεως) - Υπηρεσιών (Λέσχες - ΚΑΑΥ - Νοσοκομεία) του Στρατού Ξηράς που εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 290.000,00 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, σε συνέχεια άγονου ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

1. Από τα στοιχεία που περιέχονται στον φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1. Από το ιστορικό, όπως αυτό παρατίθεται από την αιτούσα αναθέτουσα αρχή, προκύπτει ότι πριν από τον υπό εξέταση άγονο διαγωνισμό, διενεργήθηκαν δύο ματαιωθείσες διαγωνιστικές διαδικασίες. Η πρώτη (ΑΔΑ Διακήρυξης Ψ6Ζ66-14Ρ/02-2021) είχε ως αντικείμενο τη λειτουργία του ιχθυοπωλείου του ΕΚΕΜΣ (με σημείο πώλησης εντός του Πρατηρίου Τροφίμων και Ποτών στην έδρα του) και την προμήθεια (μέσω ΕΚΕΜΣ) με νωπά αλιεύματα των Μονάδων (ανεξαρτήτως δυνάμεως) - Υπηρεσιών (Λέσχες - ΚΑΑΥ - Νοσοκομεία) του Σ.Ξ. που εδρεύουν στους Νομούς Αττικής και Βοιωτίας. Με την υπ' αριθ. Φ.600.163/44/193884/Σ.9421/05.07.2021 απόφαση της ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ εγκρίθηκε το πρακτικό αποσφράγισης της οικονομικής προσφοράς, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή αποσφράγισης γνωμάτευσε την *«απόρριψη της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «ΑΙΓΑΙΟΝ ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΕΠΕ», καθώς αυτή κρίθηκε ως μη συμφέρουσα για την Υπηρεσία»* και διατάχθηκε η ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και η επανάληψη αυτής *«με τους ίδιους όρους και μόνο για το τμήμα που αφορά στην προμήθεια των*

---

¹ Τα άρθρα 1-10 του ν. 4013/2011 (Α' 204) καταργήθηκαν δυνάμει του άρθρου 19 του ν. 4912/2022 (Α' 59) από το χρονικό σημείο έκδοσης της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθ. 29/2022 (ΥΟΔΔ 908/30-09-2022), με την οποία διορίστηκαν η Πρόεδρος και οκτώ Σύμβουλοι της ΕΑΔΗΣΥ. Οι σχετικές αρμοδιότητες της (καταργηθείσας/συγχωνευθείσας) Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων ή ΕΑΑΔΗΣΥ ασκούνται εφεξής από την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων ή ΕΑΔΗΣΥ του ν. 4412/2016 (Α' 147), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 347 επ., όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τον ν. 4912/2022. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά σε «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» ή «ΕΑΑΔΗΣΥ», νοείται η «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» ή «ΕΑΔΗΣΥ» του άρθρου 347 του ν. 4412/2016.

Μονάδων και Υπηρεσιών του Σ.Ξ., προσαρμοσμένους στις τροποποιήσεις που επιβάλλει ο ν.4782/2021 (Α'36)».

Ακολούθησε η δεύτερη διαγωνιστική διαδικασία (ΑΔΑΜ Διακήρυξης 21PROC009569605/05-2021), όπου κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου προέκυψε ότι ο μοναδικός συμμετέχων οικονομικός φορέας δεν κατέθεσε τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης, ως εκ τούτου αυτά δεν κρίθηκαν αποδεκτά. Εν συνεχεία με την υπ' αριθ. Φ.600.163/22/160390/Σ.5970/03.05.2022 απόφαση της ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ διατάχθηκε η ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και η «διενέργεια νέας με νέους όρους, προκειμένου να προβλεφθεί και η δύσκολη περίοδος των συνεχόμενων ανατιμήσεων της αγοράς».

1.2. Με τη διακήρυξη με ΑΔΑΜ:22PROC010714412/08.06.22 και ΑΔΑ:ΨΔΕΘ66-208 προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός ανοιχτός μειοδοτικός διαγωνισμός, άνω των ορίων, συνολικού προϋπολογισμού 290.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για την «*Προμήθεια (μέσω ΕΚΕΜΣ) Νωπών Αλιευμάτων για Κάλυψη Αναγκών των Μονάδων (Ανεξαρτήτως Δυνάμεως) και Υπηρεσιών (Λέσχες – ΚΑΑΥ – Νοσοκομεία) του Σ.Ξ που Εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας*».

1.3. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 1 «*Βασικά Στοιχεία Διαγωνισμού*» της εν λόγω διακήρυξης ορίζονται τα εξής:

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ	ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ
ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΚΕΜΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ	Στρατόπεδο «Υπτιγου ΝΙΚ. ΖΟΡΜΠΑ», Μ. Αλεξάνδρου 2-4, Γουδή ΒΣΤ 902, τηλ.: 2107496482, Κωδικός NUTS: EL30
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΦΟΡΕΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Στρατόπεδο «ΣΑΚΕΤΤΑ Β'», Καρέας Αττικής, ΒΣΤ902, τηλ: 2107675444, Κωδ. NUTS: EL30
ΤΥΠΟΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ	Μη Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή
ΚΩΔΙΚΟΙ CPV	03310000-2 Ψάρια
ΚΩΔΙΚΟΙ NUTS ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	Αττική: EL 30
	Βοιωτία: EL 641
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	Προμήθεια (μέσω ΕΚΕΜΣ) νωπών αλιευμάτων για κάλυψη αναγκών των Μονάδων (ανεξαρτήτως δυνάμεως) - Υπηρεσιών (Λέσχες - ΚΑΑΥ - Νοσοκομεία) του Σ.Ξ που εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (3ετής)	Δεν δύναται να εκτιμηθεί
ΤΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Το ΕΚΕΜΣ (έδρα) και οι έδρες των Μονάδων και Υπηρεσιών (Λέσχες - ΚΑΑΥ - Νοσοκομεία) του Στρατού Ξηράς των Ν. Αττικής και Βοιωτίας
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΫΠΟ-ΛΟΓΙΣΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ (3ετής)	290.000,00 € (μέγιστη εκτιμώμενη)
ΑΠΟΔΟΧΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	Όχι
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	Από τους πόρους του ΕΚΕΜΣ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	2 έτη με δυνατότητα παράτασης έως 2 εξαμήνων μονομερώς από την Υπηρεσία, με τους ίδιους όρους, κατόπιν απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής.
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Η ανάδειξη μειοδότη θα γίνει βάσει των κριτηρίων που

	προβλέπονται στα άρθρα 75, 79 και 80 του Ν.4412/2016, αφού η ΑΣΔΥΣ ελέγξει την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλεισθεί σύμφωνα με τα άρθρα έως 73 και 74 του ιδίου Νόμου.
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	Ανοιχτή διαδικασία με κατάθεση ηλεκτρονικών προσφορών.
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ	Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, όπως αυτή θα προκύπτει από το ενιαίο προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης, επί του δελτίου τιμών της Περιφέρειας Αττικής και όπου δεν υπάρχει, επί των αντίστοιχων τιμών των Υπεραγορών «ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ» ή/και «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ».
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ (ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ στο ΚΗΜΔΗΣ - ΕΣΗΔΗΣ)	Τετ 08 Ιουν 22 (Α/Α ΕΣΗΔΗΣ: 162734)
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	Τετ 08 Ιουν 22 (15:00)
ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	Παρ 15 Ιουλ 22 (15:00)
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	Δευ 18 Ιουλ 22 (09:00)
ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> ΕΚΕΜΣ (Στρδο «ΣΑΚΕΤΤΑ Β'») (Για την Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού) Έδρες Εταιρειών (Για τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς)
ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Διαδικτυακή πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ (www.promitheus.gov.gr) Η Γραμματεία του ΕΚΕΜΣ (Στρατόπεδο «ΣΑΚΕΤΤΑ Β'», Καρέας Αττικής)
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	Εκατόν είκοσι (120) ημέρες (τουλάχιστον)
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	Η ημέρα υπογραφής της Σύμβασης
ΓΛΩΣΣΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	Γλώσσα σύνταξης των προσφορών η Ελληνική.
ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	Κιλά
ΝΟΜΙΣΜΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	Ευρώ (€)
ΔΙΑΙΡΕΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΙΔΩΝ	Όχι
ΑΡΜΟΔΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)
ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	Σύμφωνα με τα σχετικά
ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	Όπως Παράρτημα «Ε» (Προδιαγραφές)

1.4. Στο άρθρο 7 «Κριτήρια Επιλογής - Λόγοι Αποκλεισμού» της εν λόγω διακήρυξης αναφέρονται μεταξύ άλλων τα κάτωθι: «1. Τα κριτήρια επιλογής αφορούν στην: α. Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας. β. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια. γ. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. 2.Ως προς τα παραπάνω κριτήρια θα πρέπει οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς να: α. Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν εμπορική ή βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της προμήθειας και να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α` του Ν.4412/16 ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό. β. Στην περίπτωση οικονομικών φορέων εγκατεστημένων σε κράτος μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν προσχωρήσει στη ΣΔΣ, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε αντίστοιχα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα. γ. Διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. δ. Διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. 3. Η Αναθέτουσα Αρχή αποκλείει έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή του στη διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύει, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 27 του Ν.4782/21) έως 81 και 91 του Ν.4412/16, ή είναι γνωστό σε αυτήν με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 73 και 74 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκαν και αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 22 και 23 του Ν.4782/21.[...]».

1.5. Στο άρθρο 11 «Κριτήριο Ανάθεσης της Σύμβασης» της εν λόγω διακήρυξης αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι

«1. Κριτήριο κατακύρωσης - ανάθεσης της σύμβασης, αποτελεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, όπως αυτή θα προκύπτει από τη **δοθείσα έκπτωση επί του δελτίου τιμών της Περιφέρειας Αττικής και όπου δεν υπάρχει, επί των αντίστοιχων τιμών των Υπεραγορών «ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ» ή/και «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ» (μ.ό. σε περίπτωση που ανευρεθούν και στις 2).**»

1.6. Στο άρθρο 12 «Διενέργεια Ελέγχων» της εν λόγω διακήρυξης αναφέρεται «1.Ο υγειονομικός έλεγχος του προμηθευτή, θα διενεργηθεί κατά τα οριζόμενα στην Οδηγία ΕΕ 1441/2007, στο άρθρο 14 της ΥΑ αριθμ. Υ1γ/Γ.Π/Οικ. 9697 (ΦΕΚ 2718 Β'/2012) και την αντίστοιχη υφιστάμενη νομοθεσία, προκειμένου να διαπιστωθεί αν καλύπτονται οι απαιτήσεις των όρων του διαγωνισμού της παρούσας διακήρυξης και σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό περί ελέγχων. 2.Ειδικά μετά την έκδοση της 1ης συνολικής απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής επί των αποτελεσμάτων του 1ου σταδίου του διαγωνισμού, το αρμόδιο προσωπικό με βάση την ως άνω απόφαση, θα προβαίνει στη διενέργεια υγειονομικού ελέγχου του Προσωρινού Αναδόχου είτε αυτός εμπίπτει σε καθεστώς παραγωγού είτε εμπόρου, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στον Ν. 2939/2001, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Ν. 4496/2017. 3.Ο υγειονομικός έλεγχος θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και τα θετικά του αποτελέσματα τα οποία να κοινοποιηθούν στο ΕΚΕΜΣ, θα είναι αναγκαία προϋπόθεση για την κλήση αυτού από το ΕΚΕΜΣ, για κατάθεση των δικαιολογητικών του Προσωρινού Αναδόχου. 4.Η Επιτροπή που θα συγκροτηθεί για τον υγειονομικό έλεγχο θα απαρτίζεται υποχρεωτικά από έναν τουλάχιστον Αξιωματικό Υγειονομικού.»

1.7. Σύμφωνα με το έντυπο «Οικονομικής Προσφοράς», το οποίο αποτελεί παράρτημα της διακήρυξης, ο προσφέρων οικονομικός φορέας καλείται να προσφέρει ενιαίο ποσοστό έκπτωσης στα είδη του παρακάτω πίνακα:

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΟΥΣ	ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΚΠΤΩΣΗΣ
-----	------------------	-------------------------------

1	ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 300-400ΓΡ
2	ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 400-600ΓΡ
3	ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 600-800ΓΡ
4	ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 300-400ΓΡ
5	ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 400-600ΓΡ
6	ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 600-800ΓΡ
7	ΦΑΓΚΡΙΑ (ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ) 300-600ΓΡ
8	ΦΑΓΚΡΙΑ (ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ) 600-1000ΓΡ
9	ΣΟΛΩΜΟΣ ΦΕΤΑ ΨΑΡΙ ΝΩΠΟ
10	ΣΑΡΔΕΛΛΑ ΨΑΡΙ ΝΩΠΟ

Επισημαίνεται δε ότι «Οι ακριβείς ποσότητες και τα είδη του υπόψη διαγωνισμού δεν δύναται να προβλεφθούν επί του παρόντος, καθόσον είναι άμεσα συνδεδεμένες με τον αριθμό των:

α. Υπηρετούντων οπλιτών στις Μονάδες.

β. Εξυπηρετούμενων στις Υπηρεσίες (Λέσχες - ΚΑΑΥ) του ΣΞ που εδρεύουν στους Νομούς Αττικής και Βοιωτίας.

γ. Νοσηλευόμενων στα Νοσοκομεία του ΣΞ του Νομού Αττικής.

2. Σε περίπτωση που τα αναγραφόμενα στην παρούσα οικονομική προσφορά δεν ταυτίζονται με την οικονομική προσφορά της, όπως αυτή εξάγεται από την ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, για τεχνικούς λόγους, θα λαμβάνεται υπόψη η οικονομική προσφορά η οποία υποβάλλεται σύμφωνα με το παρόν υπόδειγμα.»

1.8. Σύμφωνα με το παράρτημα της διακήρυξης, υπό τον τίτλο «ΕΝΙΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΕΕΕΣ)» στο οποίο διατυπώνεται η δήλωση του φορέα σε σχέση με τις απαιτήσεις της διακήρυξης γίνεται η εξής αναφορά: «Για όσα από τα παραπάνω προς δήλωση στοιχεία, δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο ΕΕΕΣ που διατίθεται μέσω της νέας ηλεκτρονικής υπηρεσίας Promitheus ESPDint (<https://espdint.eprocurement.gov.gr>), υπόδειγμα του οποίου θα αναρτηθεί στο φάκελο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (στο πεδίο «Συνημμένα Προκηρυγμένου Διαγωνισμού» οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό οικονομικοί φορείς, οι υπεργολάβοι αυτών και οι οικονομικοί φορείς στις ικανότητες των οποίων ενδέχεται να στηριχτούν, υποχρεούνται επί ποινή απόρριψης της προσφοράς τους, να δηλώσουν αυτά με Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86».

1.9. Στο παράρτημα Γ της Διακήρυξης «Ειδικοί Όροι Διαγωνισμού», περιλαμβάνεται «Πίνακας Ειδών για Προμήθεια» με αναγραφή των μέγιστων εκτιμώμενων ποσοτήτων ως παρακάτω:

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΟΥΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	
		ΕΤΟΣ	3ΕΤΙΑ
1	ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 300-400ΓΡ	434	1.300
2	ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 400-600ΓΡ	4.000	12.000
3	ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 600-800ΓΡ	4.667	14.000
4	ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 300-400ΓΡ	450	1.350
5	ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 400-600ΓΡ	817	2.450
6	ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ 600-800ΓΡ	120	360
7	ΦΑΓΚΡΙΑ (ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ) 300-600ΓΡ	334	1.000
8	ΦΑΓΚΡΙΑ (ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ) 600-1000ΓΡ	500	1.500
9	ΣΟΛΩΜΟΣ ΦΕΤΑ ΨΑΡΙ ΝΩΠΟ	504	1.512
10	ΣΑΡΔΕΛΛΑ ΨΑΡΙ ΝΩΠΟ	417	1.250

1.10. Προκήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού, η οποία περιείχε τους ουσιώδεις όρους και στοιχεία της διακήρυξης του διαγωνισμού, απεστάλη ηλεκτρονικά προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) στις 06/06/2022 και δημοσιεύθηκε στις 10/06/2022 με αριθμό αναφοράς 2022/S 111-310456, ενώ δεν υπήρξε ανάρτηση αυτής στο ΚΗΜΔΗΣ. Δεν έγινε καμία δημοσίευση σχετικά με

τον διαγωνισμό σε εφημερίδες, ενώ δεν κατατέθηκε σχετικό αποδεικτικό ανάρτησης στον διαδικτυακό τόπο της αναθέτουσας αρχής.

Η Διακήρυξη με τα παραρτήματά της και το ΕΕΕΣ αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) με ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών στις 08/06/2022, όπου και έλαβε αριθμό συστήματος 162734.

1.11. Η ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ παρείχε στην Αρχή πρόσβαση στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr και στον συγκεκριμένο διαγωνισμό, από την οποία διαπιστώθηκε ότι ως ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών ορίστηκε η 08/06/2022 και ώρα 16:26:42 και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, ορίστηκε η 15/07/2022 και ώρα 15:00:00. Ως ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» και του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», σύμφωνα με το άρθρο 1 της διακήρυξης, ορίστηκε η 18/07/2022 και ώρα 09:00.

1.12. Στη συνέχεια, στις 18/07/2022, η Επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού, η οποία είχε συσταθεί με την με αρ. Φ.600.163/43/3045/Σ.701/15.07.2022 απόφαση ΕΚΕΜΣ, συνήλθε σε σώμα προκειμένου να γνωματεύσει επί του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών του εξεταζόμενου Ανοιχτού Δημόσιου Διαγωνισμού. Σύμφωνα με το εκδοθέν Πρακτικό «μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα διενέργειας του διαγωνισμού «ΕΣΗΔΗΣ» διαπιστώθηκε ότι δεν κατατέθηκε καμία προσφορά», ενώ στη συνέχεια η Επιτροπή γνωμάτευσε ότι «η διαδικασία του διαγωνισμού απέβη άγονη, λόγω μη υποβολής προσφοράς» και εισηγήθηκε τη ματαίωσή του.

1.13. Ακολούθως, με την αριθ. Φ.600.163/47/193430/Σ.11388/08.08.2022 απόφαση ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ, με θέμα «*Διαγωνισμοί – Συμβάσεις [Ανοιχτός Δημόσιος Διαγωνισμός για την Προμήθεια (μέσω ΕΚΕΜΣ) Νωπών Αλιευμάτων για Κάλυψη Αναγκών των Μονάδων (Ανεξαρτήτως Δυνάμεως) και Υπηρεσιών (Λέσχες – ΚΑΑΥ – Νοσοκομεία) του Σ.Ξ που Εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας*» η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε : «(1) Την αποδοχή, της αρμοδιότητας της επιτροπής διενέργειας του υπ' αριθ. 04/22 διαγωνισμού θέματος να διατυπώνει την από 18 Ιουλ 22 και νομότυπη γνώμη σύμφωνα με την οποία η Αναθέτουσα Αρχή δύναται, (βάσει του άρθρου 221 του Ν.4412/2016), να αποδεχθεί τα υποβληθέντα δικαιολογητικά συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς. (2) Τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης σύμβασης του εν λόγω διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 106 του Ν.4412/2016 και το Άρθρο 16 του Παραρτήματος «Β» (Γενικοί Όροι) της (ιβ) σχετικής διακήρυξης, καθόσον δεν κατατέθηκε καμία προσφορά και η διαδικασία απέβη άγονη.»

1.14. Τέλος, με το από 20.09.2022 έγγραφό του, ο Ταξίαρχος Ν.Κ. της ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ παρείχε βεβαίωση περί μη άσκησης προδικαστικής προσφυγής.

1.15. Συνοψίζοντας, η ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ με το αριθ. πρωτ. Φ.600.163/56/204070/Σ.13105/09.09.2022 αίτημά της προς την ΕΑΔΗΣΥ (αριθ. πρωτ. εισερχ. 4724/12.09.2022), καθώς και τα υπ' αριθ. πρωτ. 4859/20.09.2022 και 4877/21.09.2022 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με τα οποία συμπλήρωσε τα στοιχεία του εξεταζόμενου φακέλου, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, ήδη κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ (γδ) του ν. 4412/2016, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας (μέσω ΕΚΕΜΣ) νωπών αλιευμάτων για κάλυψη αναγκών των Μονάδων (ανεξαρτήτως δυνάμεως) - Υπηρεσιών (Λέσχες - ΚΑΑΥ - Νοσοκομεία) του Σ.Ξ που εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 290.000,00 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, σε συνέχεια άγονου ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων.

II. Νομικό πλαίσιο

2.1. Σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 1 περ. α' του **ν. 4412/2016**, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022:

«1. Συστήνεται **Ενιαία Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων** [(ΕΑΔΗΣΥ) (εφεξής «η Αρχή»)], με αντικείμενο:

α) την ανάπτυξη και προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, πολιτικής και δράσης στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, τη διασφάλιση της διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, συνοχής και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημόσιων συμβάσεων προς το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, τη διαρκή βελτίωση του νομικού πλαισίου των δημόσιων συμβάσεων και την τήρησή του από τα δημόσια όργανα και τις αναθέτουσες αρχές και [...].»

Σύμφωνα δε με τις διατάξεις της παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ίδιου άρθρου:

«Οι αποφάσεις των αναθετουσών αρχών, που αφορούν στην προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του παρόντος, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τον παρόντα νόμο. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Μετά την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας οι σχετικές αποφάσεις μπορούν να εκδοθούν και χωρίς τη γνώμη της Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφασή της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον εργάσιμες ημέρες. [...].»

2.2. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022:

«5. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 347, και στις περιπτώσεις που απαιτείται απόφαση της Αρχής, **συνεδριάζει και αποφασίζει επταμελής Επιτροπή**. Η Επιτροπή αυτή αποτελείται από δύο (2) Συμβούλους, οι οποίοι επελέγησαν μετά από εισήγηση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 και τέσσερα (4) μέλη της Αρχής. Στην Επιτροπή προεδρεύει ο Πρόεδρος της Αρχής ή ένας (1) από τους Συμβούλους, που ορίζεται από τον Πρόεδρο της Αρχής. Η Επιτροπή συγκροτείται στην πρώτη συνεδρίαση του εκάστοτε Εκτελεστικού Συμβουλίου. Στον Κανονισμό Λειτουργίας μπορεί να προβλεφθεί η συνεδρίαση και λήψη αποφάσεων για τις προαναφερόμενες αρμοδιότητες σε σχηματισμό κλιμακίου. Οι Σύμβουλοι και τα μέλη της Αρχής, κατά τον χρόνο που συμμετέχουν στην Επιτροπή, δεν συμμετέχουν στα κλιμάκια εξέτασης προσφυγών της παρ. 4.»

2.3. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει: «Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...]. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού».

2.4. Στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016), η οποία ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1)α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και

β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224,

2)ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)» νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί,

3)ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές, [...]

5)ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...]

8)ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, [...].».

2.5. Το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω: «1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. 2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σύμβαση κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος».

2.6. Η διάταξη του άρθρου 5 («Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)») του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι: «Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: [...]β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα, γ) 209.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α', [...].».

Συναφώς, επισημαίνεται ότι κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/23 της 11.11.2021) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1953 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/25 της 11.11.2021) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2022 – 31.12.2023, τα κατώτατα χρηματικά όρια για τις κεντρικές κυβερνητικές αρχές αναθεωρήθηκαν στο ποσό των 140.000€, για δε τις μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές αναθεωρήθηκαν στο ποσό των 215.000€.

2.7. Στο άρθρο 6 παρ. 1, 2, 3 και 9 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή,

συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. 2. Όταν αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν μία χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου. Με διαπιστωτική πράξη του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Διοικητή ή του Προέδρου για τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ορίζονται οι ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που πληρούν τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. [...] 9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος».

2.8. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιασώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημά της

Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς να τροποποιηθεί ουσιαστικά, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία αίτηση συμμετοχής όταν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συντρέχει υποχρεωτικός ή δυνητικός λόγος αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο 73 ή όταν αυτός δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 [...]».

2.9. Το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, σε περίπτωση που η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:

α) την επωνυμία, τον αριθμό φορολογικού μητρώου της αναθέτουσας αρχής και τον κωδικό της αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα, που αφορά στην ηλεκτρονική τιμολόγηση, όπως αυτός προσδιορίζεται στον επίσημο ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, [...]

ζ) την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής. Στην περίπτωση που πηγή χρηματοδότησης είναι ο τακτικός προϋπολογισμός, τον αριθμό και τη χρονολογία της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, εφόσον η προκαλούμενη δαπάνη πρόκειται να βαρύνει το τρέχον οικονομικό έτος, τον αριθμό καταχώρισής της στα λογιστικά βιβλία του οικείου φορέα, καθώς και τον αριθμό της απόφασης έγκρισης της πολυετούς

ανάληψης σε περίπτωση που η δαπάνη εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 4 του π.δ. 80/2016 (Α' 145), περί διαδικασίας για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. [...]

2.10. Το άρθρο 59 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1.Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να αναθέτουν μια σύμβαση υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων και μπορούν να προσδιορίζουν το μέγεθος και το αντικείμενο των τμημάτων αυτών. Εξαιρουμένων των συμβάσεων οι οποίες έχουν διαιρεθεί υποχρεωτικά, σύμφωνα με την παρ. 4, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τους βασικούς λόγους της απόφασής τους να μην διαιρέσουν μία σύμβαση σε τμήματα, στοιχείο που περιλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης ή στην ειδική έκθεση του άρθρου 341.[...]».

2.11. Αναφορικά με το ανωτέρω, η αιτιολογική σκέψη της 2014/24/ΕΕ Οδηγίας αναφέρει: «(78) δημόσιες προμήθειες θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες των ΜΜΕ. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τον Κώδικα Βέλτιστων Πρακτικών που περιλαμβάνεται στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2008, με τίτλο «Ευρωπαϊκός Κώδικας Βέλτιστων Πρακτικών για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις συμβάσεις δημόσιων προμηθειών», παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο εφαρμογής του πλαισίου δημόσιων προμηθειών κατά τρόπο που διευκολύνει τη συμμετοχή των ΜΜΕ. Προς τούτο και για να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει ιδίως να ενθαρρύνονται να υποδιαιρούν τις μεγάλες συμβάσεις σε παρτίδες. Η υποδιαίρεση θα μπορούσε να γίνεται είτε σε ποσοτική βάση, ώστε το μέγεθος των επιμέρους συμβάσεων να αντιστοιχεί καλύτερα στις δυνατότητες των ΜΜΕ, είτε σε ποιοτική βάση, αναλόγως του είδους και των διαθέσιμων εξειδικεύσεων, ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα το περιεχόμενο των επιμέρους συμβάσεων στους εξειδικευμένους τομείς των ΜΜΕ ή σύμφωνα με τις διαδοχικές φάσεις των σχεδίων. Το μέγεθος και το αντικείμενο των παρτίδων θα πρέπει να καθορίζεται ελεύθερα από την αναθέτουσα αρχή η οποία, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας, θα πρέπει επίσης να μπορεί να αναθέτει κάποιες από τις παρτίδες χωρίς να εφαρμόζει τις διαδικασίες της παρούσας οδηγίας. Η αναθέτουσα αρχή θα έχει καθήκον να εξετάζει την ορθότητα της υποδιαίρεσης συμβάσεων σε παρτίδες και θα είναι ελεύθερη να αποφασίζει αυτόνομα, βάσει οιοδήποτε σκεπτικού κρίνει πρόσφορο, χωρίς να υπόκειται σε διοικητική ή δικαστική εποπτεία. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει ότι δεν είναι σκόπιμη η υποδιαίρεση της σύμβασης σε παρτίδες, στη χωριστή έκθεση ή στα έγγραφα της προμήθειας θα πρέπει να αναφέρονται οι κύριοι λόγοι αυτής της επιλογής. Τέτοιοι λόγοι θα ήταν, επί παραδείγματι, να αποφανθεί η αναθέτουσα αρχή ότι η υποδιαίρεση εγκυμονεί τον κίνδυνο να περιοριστεί ο ανταγωνισμός ή να γίνει η εκτέλεση της σύμβασης υπερβολικά δύσκολη από τεχνικής απόψεως ή ακριβή, ή ότι η ανάγκη να συντονιστούν οι διάφοροι εργολάβοι των παρτίδων ενδέχεται να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο την ορθή εκτέλεση της σύμβασης [...]

2.12. Περαιτέρω, στην Κατευθυντήρια Οδηγία 17 της Αρχής (Απόφαση 181/2016 της Αρχής με Θέμα: «Ενίσχυση συμμετοχής των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων» αναφέρεται ότι: “[...] III. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΤΜΗΜΑΤΑ) Οι διατάξεις των άρθρων 59 και 288 (άρθρα 46 και 65 των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ αντιστοίχως) παρέχουν τη δυνατότητα υποδιαίρεσης συμβάσεων σε τμήματα με σκοπό την ενίσχυση του ανταγωνισμού μέσω της προώθησης της πρόσβασης και της διευκόλυνσης της συμμετοχής των ΜΜΕ στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Επιπλέον, η υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα προβλέπεται να αξιοποιήσει τις εγγενείς δυνατότητες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ΜΜΕ, υπό την έννοια της ανάδειξης των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων σε διάφορους τομείς της εν γένει επιχειρηματικής και παραγωγικής τους δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, προβλέπονται ως βασικές δυνατότητες τα κάτωθι: α) Κατά τις διατάξεις των οικείων άρθρων 59 και 288, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αντιστοίχως, μπορούν να αναθέτουν μία (δημόσια) σύμβαση υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων και να προσδιορίζουν το αντικείμενο και μέγεθος αυτών. β) Οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν προσφορά για ένα, περισσότερα ή για όλα τα τμήματα.

γ) Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να περιορίζουν τον προκαθορισμένο μέγιστο αριθμό των τμημάτων ανά προσφέροντα. δ) Οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς δύνανται να αναθέτουν, κατά περίπτωση, περισσότερα του ενός τμημάτων στον ίδιο προσφέροντα, συνδυάζοντας διάφορα ή όλα τα τμήματα. [...]».

2.13. Το άρθρο 72 «Εγγυήσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη» του ν. 4412/2016 μεταξύ άλλων ορίζει ότι: «1[...] Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται, με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.[...] 2.Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, αν ο προσφέρων: α) αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής,[...]»

2.14. Το άρθρο 97 «Χρόνος ισχύος προσφορών» του ν. 4412/2016 μεταξύ άλλων ορίζει ότι: «[...]4.Στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες **από την επόμενη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών**. 5.Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη από τα έγγραφα της σύμβασης αρχική διάρκεια ισχύος της προσφοράς. Μετά από τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία **μπορούν να επιλέξουν να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί** πριν από την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους. Η διαδικασία ανάθεσης συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς[...]

2.15. Το άρθρο 133 «Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης (άρθρο 73 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 αναφέρει ότι «1.Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, να καταγγέλλουν μια δημόσια σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

α) η σύμβαση έχει υποστεί ουσιώδη τροποποίηση, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης δυνάμει του άρθρου 132,

β) ο ανάδοχος, κατά το χρόνο της ανάθεσης της σύμβασης, τελούσε σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία της σύναψης σύμβασης,

γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον ανάδοχο λόγω σοβαρής παραβίασης των υποχρεώσεων που υπέχει από τις Συνθήκες και την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η οποία έχει αναγνωριστεί με απόφαση του Δικαστηρίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

2.Οι αναθέτουσες αρχές, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, καταγγέλλουν υποχρεωτικά μια δημόσια σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον συντρέχει η περίπτωση της παρ. 5 ή της παρ. 7 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α' 115).»

2.16. Στην **υπ' αριθ. 75555/289/06.07.2017 (Β' 2336) ΚΥΑ** καθορίζονται τα κριτήρια υπαγωγής στην έννοια της "χωριστής επιχειρησιακής μονάδας ανεξαρτήτως υπεύθυνης για τη σύναψη συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών" του άρθρου 6 παρ. 2 εδάφιο β' του ν. 4412/2016»

2.17. Στο άρθρο 5 της **ΚΥΑ 76928/09.07.2021 (Β' 3075)** προβλέπονται τα εξής: «1.Στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται: [...] γ) Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις της παρ. 2 του άρθρου 62, οι περιοδικές ενδεικτικές προκηρύξεις της παρ. 2 του άρθρου 291, οι προκηρύξεις των άρθρων 63, 108, 112, 293, 319 και 323 του ν. 4412/2016, και οι διακηρύξεις αυτών, οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος των παρ. 2 και 3 των άρθρων 119 και 329 και οι προσκλήσεις των άρθρων 120 και 330, αντίστοιχα, του ν. 4412/2016 που αφορούν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης. Στους συνοπτικούς διαγωνισμούς του άρθρου 117 και

327 η διακήρυξη, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 141 του ν. 4782/2021 (Α' 36) και οι τροποποιήσεις αυτών.[...]». Στο άρθρο 10 της ως άνω ΚΥΑ αναφέρεται ότι: «1.Τα καταχωριστέα έγγραφα του άρθρου 5 και τα στοιχεία του άρθρου 6 καταχωρίζονται αμελλητί στο δικτυακό τόπο του ΚΗΜΔΗΣ, του με μέριμνα εισηγητή / συντάκτη ως εξής: [...] γ) Οι προκηρύξεις που αφορούν διαγωνισμούς με εκτιμώμενη αξία σύμβασης άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 μετά την δημοσίευσή τους σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 66 και την παρ. 2 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης. δ) Οι διακηρύξεις που αφορούν διαγωνισμούς με εκτιμώμενη αξία σύμβασης άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 αμέσως μετά την δημοσίευση της προκήρυξής τους σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 66 και την παρ. 2 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης και την καταχώριση της προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ σύμφωνα με την παρ. γ.[...]»

2.18. Στην **Κατευθυντήρια Οδηγία (Κ.Ο.) 27/2021** που εξέδωσε η Αρχή με τίτλο «Επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες –παρατυπίες που έχουν διαπιστωθεί κατά τα έτη 2017 έως 2021, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας της προηγηθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας επί αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, καθώς και εν γένει υποδείξεις -συστάσεις που έχει απευθύνει η Αρχή με τις εκδοθείσες Γνώμες της επί αιτημάτων διαπραγμάτευσης, κατόπιν επίκλησης των άρθρων 26 παρ. 2 περ. β', 32 παρ. 2 περ. α' και 269 περ. α' του ν.4412/2016» (ΑΔΑ: Ψ8Σ4ΟΞΤΒ-ΨΔ3), που βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα της, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην παράλειψη αιτιολόγησης της μη υποδιαίρεσης της σύμβασης σε τμήματα (πρβλ. σελ12-13 της Κ.Ο. 27) καθώς και περιλήψης στα έγγραφα της σύμβασης όρων που είναι σύμφωνοι με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και να μην αφίστανται αυτού (πρβλ. σελ10-11 της Κ.Ο. 27).

2.19. Σύμφωνα με τις διατάξεις του **ν. 4782/2021 (Α' 36)** «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία.» και ιδίως του άρθρου 142 « Έναρξη ισχύος Μέρους Α`», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει:

«Άρθρο 142 - Έναρξη ισχύος Μέρους Α`

1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,

β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131 και 138,

γ) [Καταργείται].

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021

ε) των άρθρων 55, 108 κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α` της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, και 134 αρχίζει από την 1η.3.2022.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 (Α` 147), 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το άρθρο 42, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, καταλαμβάνει και εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος, διαγωνιστικές διαδικασίες, εκτός εάν έχει χωρήσει οριστικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα ή έχει εκδοθεί απόφαση αρμοδίου δικαστηρίου, η οποία έχει κρίνει διαφορετικά.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του. Τα άρθρα 43 και 121 του ν. 4782/2021, με τα οποία τροποποιήθηκαν τα άρθρα 103 και 310, αντίστοιχα, του ν. 4412/2016, εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς, κατά τον χρόνο έναρξης

ισχύος τους (1η.6.2021), διαγωνιστικές διαδικασίες, εκτός εάν έχει χωρήσει οριστικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα ή έχει εκδοθεί απόφαση αρμοδίου δικαστηρίου, η οποία έχει κρίνει διαφορετικά».

2.20. Στα άρθρα 17 παρ.1 και 19 του **ν. 4912/2022 (Α' 59)** «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης», όσον αφορά την αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περίπτ. γ' υποπερίπτ. δδ' του ν. 4013/2011, ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 17 - Μεταβατικές διατάξεις - Μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Αρχή του ν. 4013/2011 στην Αρχή του ν. 4412/2016

1. Από την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων του άρθρου 347 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου: (α) η Αρχή του ν. 4013/2011 (Α' 204) καταργείται και το σύνολο των δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και εννόμων σχέσεων της, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011, περιέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση στην Αρχή του ν. 4412/2016, (β) δίκες της Αρχής του ν. 4013/2011 συνεχίζονται χωρίς διακοπή από την Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία λογίζεται ως καθολικός διάδοχος της Αρχής του ν. 4013/2011, (γ) όλα τα υφιστάμενα ταμειακά υπόλοιπα της Αρχής του ν. 4013/2011 μεταφέρονται στην Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία συνεχίζει την εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού. [...]

Άρθρο 19 - Καταργούμενες διατάξεις

Από την έκδοση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία διορίζονται ο Πρόεδρος και τουλάχιστον έξι (6) Σύμβουλοι της Αρχής, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 του ν. 4412/2016 (Α' 147), καταργούνται: (α) τα άρθρα 1 έως 10 του ν. 4013/2011 (Α' 204) για την «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» («Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.» ή «Αρχή») και (β) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.».

III. Νομική Εκτίμηση

3.1. Η ΑΣΔΥΣ «ΘΗΣΕΑΣ», σύμφωνα με την υπ' αριθ. Φ.800/1879/83343/Σ.22957/31.12.2019 Διαπιστωτική Πράξη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας - η οποία εκδόθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 - αποτελεί χωριστή επιχειρησιακή μονάδα του Γενικού Επιτελείου Στρατού, το οποίο με τη σειρά του συνιστά κεντρική κυβερνητική αρχή (ΚΑΑ) - βάσει του Παραρτήματος Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 - κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου, η ΑΣΔΥΣ «ΘΗΣΕΑΣ» συνιστά αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων.

Συνεπώς, το υπό εξέταση αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμηθειών, προϋπολογισθείσας αξίας του αιτήματος 290.000,00 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., προκύπτει ότι συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016 ως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

3.2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη στα παρόμοιου περιεχομένου άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις, οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης

Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

3.3. Η εφαρμογή της, επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή, διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, προϋποθέτει:

α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

β) να μην έχει υποβληθεί κατά την προηγηθείσα νομίμως διεξαχθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής να μην κρίνεται κατάλληλη και

γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής έκθεσης.

3.4. Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

3.4.1. Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Βάσει του αναλυθέντος στο εξεταζόμενο αίτημα ιστορικού, κατόπιν του αρχικού διενεργηθέντος ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων - στον οποίο κατατέθηκαν δύο προσφορές και αποφασίστηκε ματαίωση και επανάληψη αυτού - διενεργήθηκε δεύτερος ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός άνω των ορίων, στον οποίο κατατέθηκε μία προσφορά, η οποία κρίθηκε ως μη αποδεκτή και ως εκ τούτου η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και την επανάληψη αυτής με τους ίδιους όρους και μόνο για το τμήμα που αφορούσε στην προμήθεια των Μονάδων και Υπηρεσιών των Σωμάτων Στρατού Ξηράς. Συνεπώς ο υπόψη διαγωνισμός με συστημικό αριθμό στο ΕΣΗΔΗΣ 162734, παρουσιάζει αυτοτέλεια τόσο ως προς τους όρους διεξαγωγής του, όσο και ως προς τη διενεργηθείσα διαδικασία δημοσιότητας αυτών, και για τον λόγο αυτό εξετάζεται η νομιμότητα του συγκεκριμένου διαγωνισμού και μόνον, καθώς αυτός είναι που συνέχεται με το εξεταζόμενο αίτημα (πρβλ. Δ33, Δ42, Δ46/2020 και Δ14/2021 γνώμες της Αρχής).

Από τη μελέτη του φακέλου του εν λόγω αιτήματος και πιο συγκεκριμένα του παρατεθέντος ιστορικού, των στοιχείων του υποβληθέντος φακέλου, καθώς και των στοιχείων της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ προέκυψαν τα παρακάτω ευρήματα:

- i. Όπως αναφέρεται και στο Ιστορικό της παρούσης, εντός της διακήρυξης τίθεται άρθρο περί διενέργειας ελέγχων, το οποίο περιλαμβάνει υγειονομικό έλεγχο του προσωρινού αναδόχου από επιτροπή που ορίζεται προς τον σκοπό αυτό κατά το στάδιο μετά την έκδοση της 1^{ης} συνολικής απόφασης της αναθέτουσας αρχής επί των αποτελεσμάτων του 1^{ου} σταδίου του διαγωνισμού, η δε θετική έκβαση του ελέγχου θα είναι αναγκαία προϋπόθεση για την κλήση του προσωρινού αναδόχου από το ΕΚΕΜΣ, προς κατάθεση των οικείων δικαιολογητικών. Ο συγκεκριμένος όρος ερείδεται στον Στρατιωτικό Κανονισμό Ελέγχου Τροφίμων (ΣΚ 422-10) του 1979, στο τμήμα 5, στο οποίο ορίζεται ότι: «3. *Εις την διακήρυξη εκάστου διαγωνισμού προμήθειας τροφίμων δέον όπως προβλέπεται όρος, βάσει του οποίου έκαστος ενδιαφερόμενος, επί ποινή ακυρώσεως της προσφοράς, υποχρεούται να δηλώσει εγγράφως ότι δέχεται την επιθεώρηση της βιομηχανίας ή βιοτεχνίας του υπό Επιτροπής του Στρατού, ως και την εν συνεχεία παρακολούθηση της επεξεργασίας του προϊόντος, ως τμήμα 4, εφόσον τελικώς αναδειχθεί προμηθευτής. 4. Προς τούτο συγκροτείται επιτροπή, αποτελούμενη εκ τριών Αξιωματικών (ενός κτηνιάτρου, ενός ιατρού και ενός αξ/κου ΕΜ), η οποία προ της κατακυρώσεως του διαγωνισμού*

προβαίνει εις την επιθεώρησιν της βιομηχανίας ή βιοτεχνίας εκάστου υποψηφίου προμηθευτή και συντάσσει σχετική έκθεση [...]». Εν προκειμένω, ο συγκεκριμένος όρος, φέρεται ότι εισάγει ένα επιπλέον στάδιο κατά τη διαγωνιστική διαδικασία («επιθεώρηση» από ειδική επιτροπή), το οποίο δεν προβλέπεται από τον ν. 4412/2016. Ωστόσο, ο ως άνω όρος δεν μπορεί να κριθεί ως μη νόμιμος, δεδομένου ότι ερείδεται επί ισχύουσας νομοθετικής διάταξης.

- ii. Στην εξεταζόμενη διακήρυξη δεν γίνεται αναλυτική αναφορά στα κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, πλην της αναφοράς του άρθρου 7 «Κριτήρια Επιλογής - Λόγοι Αποκλεισμού», όπου συγκεκριμένα αναφέρεται: «2. Ως προς τα παραπάνω κριτήρια θα πρέπει οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς να: [...] γ. Διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης». Όπως όμως προκύπτει από το άρθρο 13 «Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου (2ο Στάδιο Διαγωνισμού)» της εν λόγω διακήρυξης, ως αποδεικτικό οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, ο οικονομικός φορέας πρέπει - μεταξύ άλλων - να προσκομίσει «κατάλληλη χρονολογικά επίκαιρη (ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη αυτής της ημερομηνίας δημοσίευσης της διακήρυξης) βεβαίωση αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος για την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης, που δεν θα αφορά σε εγγυητικές επιστολές παρά μόνο σε πιστώσεις που θα απαιτηθούν για την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας - σύμβασης, αναφερομένου του σχετικού ποσού, ίσου ή ανώτερου από το 100% της συνολικής εκτιμώμενης αξίας των προσφερόμενων ειδών της υπό ανάθεση προμήθειας, για την οποία εκδηλώνεται η συμμετοχή του προσφέροντος». Ο συγκεκριμένος όρος, για τον οποίο ωστόσο δεν υποβλήθηκαν προδικαστικές προσφυγές ή διευκρινιστικά ερωτήματα στην πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ, ελέγχεται ως προς τη σαφήνειά του, καθώς ο οικονομικός φορέας πρέπει να ανατρέξει στα αποδεικτικά μέσα, για να πληροφορηθεί τα τεθέντα κριτήρια επιλογής αναφορικά με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια.
- iii. Όπως προκύπτει και από το τεύχος της διακήρυξης, στη συγκεκριμένη διαδικασία ανάθεσης επιλέχθηκε να μην υποδιαιρεθεί η σύμβαση σε τμήματα, κατά την έννοια του άρθρου 59 «Υποδιαίρεση συμβάσεων σε τμήματα» του ν. 4412/2016 (άρθρο 46 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), χωρίς ωστόσο να αναφέρονται οι βασικοί λόγοι αυτής της απόφασης της αναθέτουσας αρχής στα έγγραφα της σύμβασης. Λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό που εξυπηρετούν οι σχετικές διατάξεις, οι οποίες αναφέρονται στις παραγράφους 2.10, 2.11 και 2.12 του κεφαλαίου «Νομικό Πλαίσιο» της παρούσης, ήτοι την ανάπτυξη του ανταγωνισμού μέσω της τμηματοποίησης και της συμμετοχής των ΜΜΕ, επισημαίνεται η κατ' αρχάς υποχρέωση υποδιαίρεσης της σύμβασης, η οποία μπορεί να γίνει **είτε σε ποσοτική βάση**, ώστε το μέγεθος των επιμέρους συμβάσεων να αντιστοιχεί στο μέτρο των δυνατοτήτων των ΜΜΕ, **είτε σε ποιοτική βάση**, αναλόγως του είδους και των διαθέσιμων εξειδικεύσεων, ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα το περιεχόμενο των επιμέρους συμβάσεων στους εξειδικευμένους τομείς των ΜΜΕ ή σύμφωνα με τις διαδοχικές φάσεις των σχεδίων. Εντούτοις, εν προκειμένω, πρόκειται για επαναληπτικό διαγωνισμό μόνο ως προς την ομάδα για την προμήθεια νωπών αλιευμάτων, η οποία απέβη άγονη στον αρχικό διαγωνισμό, γεγονός που θα μπορούσε να δικαιολογήσει τη μη υποδιαίρεση, σε συνδυασμό και με τη γεωγραφική εγγύτητα των 2 νομών, Αττικής και Βοιωτίας. Σε κάθε περίπτωση, όμως, δέον όπως αιτιολογηθεί η μη υποδιαίρεση στην ειδική έκθεση του άρθρου 341 του ν. 4412/2016, εφόσον δεν υπήρξε (ως έδει) σχετική αναφορά στα έγγραφα της σύμβασης.
- iv. Πλέον των παραπάνω, στο τεύχος διακήρυξης αναφέρονται όροι με αμφισβητούμενη συμβατότητα με τις οικείες διατάξεις του ν. 4412/2016 ως ισχύει. Πιο αναλυτικά:
- (1) Στο άρθρο 5 «Προσφορές και Αιτήσεις Συμμετοχής» της διακήρυξης αναφέρεται ότι «[...]8. Το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων και δικαιολογητικών του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» της προσφοράς, υποβάλλονται, από τον προσφέροντα, ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου τύπου pdf (συμπεριλαμβανομένης και της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στο διαγωνισμό),

προσκομίζονται δε και σε έντυπη μορφή από αυτόν, εντός 3 εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή τους, πλην αυτών που εκδίδονται από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα και φέρουν σχετική ψηφιακή υπογραφή». Ο σχετικός όρος αντιβαίνει στην παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016 σύμφωνα με την οποία «οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται, με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη». Ωστόσο, η πλημμέλεια αυτή δεν κρίνεται επαρκής για τη νόθευση του ανταγωνισμού και τον περιορισμό υποβολής προσφορών.

(2) Στο άρθρο 6 «Χρόνος Ισχύος Προσφορών» της διακήρυξης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «4. Η ισχύς των προσφορών παρατείνεται αυτοδικαίως, για όσο χρονικό διάστημα ενδεχομένως ανασταλεί η διαδικασία του διαγωνισμού ή εμποδιστεί η πρόοδος αυτού, συνεπεία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή ασφαλιστικών μέτρων κατά αποφάσεων της ΑΣΔΥΣ που αφορούν τον διαγωνισμό [...] 6. Ο υποψήφιος προμηθευτής δεν έχει δικαίωμα να αποσύρει την προσφορά του ή μέρος της μετά την κατάθεσή της. Σε περίπτωση που η προσφορά ή μέρος της αποσυρθεί, ο υποψήφιος προμηθευτής υπόκειται σε κυρώσεις και ειδικότερα στην έκπτωση και απώλεια κάθε δικαιώματος για κατακύρωση». Τα παραπάνω προσκρούουν κατ' αρχάς στα διαλαμβανόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 97 του ν. 4412/2016, καθώς δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη αυτοδικαίως παράτασης, ενώ η μόνη δυνατότητα που δίδεται εκ του νόμου σε περίπτωση εξάντλησης του ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης – το οποίο αφορά σε χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη αρχική διάρκεια ισχύος της προσφοράς και δεν απαιτεί σύμφωνη γνώμη των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων - συμπεριλαμβάνει την επιλογή των οικονομικών φορέων να παρατείνουν ή όχι την προσφορά τους. Επιπλέον, ο όρος περί μη δυνατότητας απόσυρσης της προσφοράς μετά την κατάθεσή αυτής αντίκειται στο άρθρο 15 «Απόσυρση προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής» της αριθ. 64233/2021 ΚΥΑ «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» (ΦΕΚ Β-2454/09.06.2021).²

(3) Στο άρθρο 29 «Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης» της εν λόγω διακήρυξης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «3.Είναι δυνατή η μονομερής λύση της σύμβασης σε περίπτωση που δεν υφίσταται πλέον η απαίτηση λόγω αλλαγής υφιστάμενης κατάστασης μη δυναμένης να προβλεφθεί από το ΕΚΕΜΣ και την Αναθέτουσα Αρχή και με την προϋπόθεση ότι ο ανάδοχος ειδοποιήθηκε τουλάχιστον εντός 5 ημερών από την ημερομηνία παύσης». Ο όρος αυτός εκφεύγει των περιοριστικών δυνατοτήτων που παρέχει το άρθρο 133 του ν. 4412/2016 περί μονομερούς λύσης της σύμβασης και θα μπορούσε εν δυνάμει να λειτουργήσει αποτρεπτικά ως προς την υποβολή προσφοράς.

v. Όσον αφορά στις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης βάσει του άρθρου 53 του ν. 4412/2016, εντός του τεύχους δεν εντοπίστηκαν στοιχεία που αφορούν:

(1) στον αριθμό φορολογικού μητρώου της αναθέτουσας αρχής και στον κωδικό της αναθέτουσας αρχής, που αφορά στην ηλεκτρονική τιμολόγηση, όπως αυτός προσδιορίζεται στον επίσημο

² «1.Ο οικονομικός φορέας δύναται να αποσύρει την προσφορά του ή την αίτηση συμμετοχής του έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής. 2. Για την απόσυρση της προσφοράς ή της αίτησης συμμετοχής σύμφωνα με την παρ. 1, ο οικονομικός φορέας υποβάλλει έγγραφη ειδοποίηση προς την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF) και σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β' ή δ' της παραγράφου 1.3.1 του άρθρου 13 παρούσας, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Υποσυστήματος.»

ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης,

(2) στην περίπτωση που πηγή χρηματοδότησης είναι ο τακτικός προϋπολογισμός, τον αριθμό και τη χρονολογία της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, εφόσον η προκαλούμενη δαπάνη πρόκειται να βαρύνει το τρέχον οικονομικό έτος, τον αριθμό καταχώρισής της στα λογιστικά βιβλία του οικείου φορέα, καθώς και τον αριθμό της απόφασης έγκρισης της πολυετούς ανάληψης σε περίπτωση που η δαπάνη εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 4 του π.δ. 80/2016 (Α' 145), περί διαδικασίας για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης,

(3) στον κατάλογο και στη σειρά ισχύος των εγγράφων της σύμβασης.

Τα ανωτέρω αφορούν σε τυπικές παραλείψεις, οι οποίες δεν φαίνεται να συνεχονται με το άγονο αποτέλεσμα του διαγωνισμού.

vi. Πλέον των προεκτεθέντων, στο πλαίσιο του άρθρου 53 του ν.4412/2016, εντοπίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης όροι ασαφείς, οι οποίοι θα μπορούσαν εν δυνάμει να λειτουργήσουν αποτρεπτικά ως προς την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών και αφορούν συγκεκριμένα:

(1) στις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά από την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος,

(2) στην ποσότητα και στην περιγραφή των αγαθών, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης.

Πιο συγκεκριμένα, ως προς το υπ' αριθ. 1 στοιχείο, στο άρθρο 8 «Προσφερόμενο Ποσοστό Έκπτωσης - Προσφερόμενη Τιμή» της εν λόγω διακήρυξης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «5. Προσφορές που θέτουν και όρους αναπροσαρμογής των τιμών απορρίπτονται ως απαράδεκτες. 6. Οι προσφορές που θα δοθούν θα είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Τυχόν αναπροσαρμογή τους, δύναται να πραγματοποιηθεί κατόπιν απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής (ΑΣΔΥΣ) και μόνο μετά την παρέλευση ενός έτους από την έναρξη ισχύος της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση η αναπροσαρμογή τιμών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 75% του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ). Κατά τα λοιπά ισχύουν τα καθοριζόμενα στο άρθρο 28 του παρόντος», ενώ σε αντιδιαστολή προς τα παραπάνω, στο άρθρο 5 του Παραρτήματος Δ «Προσχέδιο Σύμβασης» υπό τον τίτλο «Ποσοστό έκπτωσης – Τιμοληψία» αναφέρεται «5.1 Ο Ανάδοχος θα προσφέρει ενιαίο ποσοστό έκπτωσης .....% επί του δελτίου τιμών της Περιφέρειας Αττικής και όπου δεν υπάρχει ή δεν καθορίζεται επακριβώς το είδος, με τις αντίστοιχες τιμές των Υπεραγορών «ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ» ή/και «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ» (μ.ό σε περίπτωση που ανευρεθούν και στις 2) στα προς προμήθεια είδη της Προσθήκης «1» του Παραρτήματος «Γ» της Διακήρυξης 04/2022/ΕΚΕΜΣ. 5.2 Η τιμοληψία θα πραγματοποιείται εντός του τελευταίου 10ημέρου κάθε μήνα (για τον επόμενο μήνα) παρουσία εκπροσώπου του προμηθευτή, από το Τμήμα Αξιολόγησης του ΕΚΕΜΣ. 5.3 Το Δελτίο Τιμών κάθε μήνα θα πρέπει να εκδίδεται το αργότερο την τελευταία εργάσιμη ημέρα του προηγούμενου μήνα και θα προσυπογράφεται από τον ανάδοχο. 5.4 Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δικαιούχων Μονάδων και Υπηρεσιών του ΣΞ, παρέχεται η δυνατότητα στον προμηθευτή να λειτουργεί με σταθερό τιμοκατάλογο, ο οποίος θα ελέγχεται μηνιαία από το Τμήμα Αξιολόγησης του ΕΚΕΜΣ, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το ποσοστό έκπτωσης είναι κατ' ελάχιστον ....%.»

Όσον αφορά στην ποσότητα και στην περιγραφή των αγαθών (αριθ. 2), όπως φαίνεται και στους συμπεριλαμβανόμενους στο Ιστορικό της παρούσης πίνακες, τίθεται μέγιστη ποσότητα, πλην όμως σε σχέση με τους λοιπούς αναφερόμενους όρους της διακήρυξης, ήτοι τη δυνατότητα μονομερούς λύσης της σύμβασης, όπως παραπάνω αναλύθηκε εκτενώς, καθώς και το δικαίωμα της Υπηρεσίας για «τροποποίηση της προς προμήθεια ποσότητας κατά την κατακύρωση του διαγωνισμού κατά 20% στην

περίπτωση της μεγαλύτερης ποσότητας και 20% στην περίπτωση μικρότερης ποσότητας ανάλογα με τις απαιτήσεις κάλυψης αναγκών», ενώ ταυτόχρονα «αυτού του είδους η αυξομείωση δε θα έχει καμία επίδραση στην τιμή των εφοδίων και στους υπόλοιπους όρους της προμήθειας» (άρθρο 7, τεύχους «Ειδικόί όροι»), προκύπτει και σε αυτή την περίπτωση ασάφεια, ενώ ταυτόχρονα ουδεμία αναφορά γίνεται ως προς τις προβλεπόμενες ιδιαίτερες ανάγκες καθεμιάς από τις δύο περιφερειακές ενότητες (Αττικής και Βοιωτίας).

Όσον αφορά στην προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, αυτή ενώ δηλώνεται αρχικά ίση προς 2 έτη με δυνατότητα παράτασης έως 2 εξαμήνων μονομερώς από την Υπηρεσία, σε πολλά σημεία της διακήρυξης και των παραρτημάτων αυτής αντιμετωπίζεται εξαρχής ως τριετής με σχετικές αναφορές («η μέγιστη συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη θα ανέλθει στο ποσό των διακοσίων ενενήντα χιλιάδων ευρώ 290.000,00 € (χωρίς ΦΠΑ) για 3 έτη (96.666,67€ ανά έτος)»

vii. Όσον αφορά στην απαιτούμενη δημοσιότητα των όρων της ελεγχόμενης σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ, το οποίο αποτελεί τη βασική ιστοσελίδα δημοσιότητας των δημοσίων συμβάσεων σε εθνικό επίπεδο, διαπιστώθηκε ότι αναρτήθηκε μεν η οικεία διακήρυξη, πλην όμως δεν αναρτήθηκε η οικεία προκήρυξη σύμβασης, τούτο δε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 10 παρ. 1 στοιχ. γ' της υπ' αριθ. 76928/13.07.2021 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 3075). Αντιστοίχως, στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ υφίσταται υποχρέωση ανάρτησης της περιλήψης της διακήρυξης, η οποία έπεται της ανάρτησης της προκήρυξης και της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, ενώ στην εξεταζόμενη περίπτωση στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ αναρτήθηκε το τεύχος της διακήρυξης.

Όπως έχει κρίνει η Αρχή (πρβλ. Δ5, Δ18/2021 και 41/2017 γνώμες της Αρχής), η παραπάνω πρακτική δεν θεωρείται ουσιώδης νομική πλημμέλεια, ικανή να έχει θέσει εμπόδια στη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία και να έχει περιορίσει τον ανταγωνισμό. Συνιστάται, ωστόσο, στην αιτούσα, σε μελλοντική διαδικασία σύναψης σύμβασης, να τηρεί με επιμέλεια τις διατυπώσεις και τους κανόνες δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο, ως ανωτέρω αναφέρονται.

Όσον αφορά στην υποχρέωση δημοσίευσης στις εφημερίδες του ν. 3548/07, αυτή υφίσταται μόνο όταν ο διαγωνισμός προκηρύσσεται από περιφερειακή Υπηρεσία (πρβλ. ΝΣΚ 3/2018). Η ΑΣΔΥΣ ανήκει στην οργανωτική δομή του Γενικού Επιτελείου Στρατού, συνεπώς είναι κεντρική υπηρεσία, αρμόδια για την υποστήριξη από πλευράς Διοικητικής Μέριμνας των σχηματισμών και μονάδων του Στρατού Ξηράς και ως εκ τούτου δεν προκύπτει υποχρέωση δημοσίευσης στις εφημερίδες του ν. 3548/07.

viii. Πλέον των παραπάνω, διαπιστώθηκε ότι στο κείμενο της Διακήρυξης γίνονται αναφορές ενδεικτικού τύπου «Λοιπά κατά τα ισχύοντα στην κείμενη νομοθεσία» και «Λοιπά όπως καθορίζονται στα άρθρα 360 έως 367 του Ν.4412/16» (άρθρο 20, παρ. δ) «Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί δημοσίων προμηθειών» (άρθρο 31, παρ. 9). Επισημαίνεται ότι το Δ.Ε.Ε. έχει επανειλημμένα τονίσει ότι η απλή παραπομπή μέσω όρου της διακήρυξης σε διάταξη της εθνικής νομοθεσίας δεν ανταποκρίνεται στην υποχρέωση αυτή, αλλά η σχετική ρύθμιση πρέπει να εντάσσεται ως σώμα μέσα στη διακήρυξη, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι οι διαγωνιζόμενοι θα λάβουν γνώση αυτής με τον ίδιο τρόπο, όπως υπαγορεύουν οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης (C-421/01 Traunfellner)(Πηγή: «Οι δημόσιες συμβάσεις στην ενωσιακή έννομη τάξη», Π. Δεγλέρης, σ. 244).

Εν κατακλείδι, ως προς την εδώ εξεταζόμενη προϋπόθεση, μπορεί βεβαίως να υποστηριχθεί ότι οι ανωτέρω πλημμέλειες που εντοπίστηκαν στον προηγούμενο διαγωνισμό, δεν φέρεται να επηρέασαν τον ανταγωνισμό και, κατ' επέκταση, να συντέιναν με βεβαιότητα στο άγονο αποτέλεσμα αυτού, λαμβάνοντας υπόψιν ιδίως και τη φύση της προς ανάθεση σύμβασης, αλλά και το γεγονός ότι, υπό τους ίδιους ως άνω όρους, για τα υπόλοιπα τμήματα του αρχικού διαγωνισμού αναπτύχθηκε επαρκής ανταγωνισμός, ενώ δεν υποβλήθηκαν προδικαστικές προσφυγές (ή διευκρινιστικά ερωτήματα) κατά των εξεταζόμενων όρων της εν λόγω διακήρυξης.

3.4.2. Ως προς τη μη υποβολή προσφοράς ή τη μη ύπαρξη κατάλληλης προσφοράς:

Με την με αριθ. Φ.600.163/47/193430/Σ.11388/08.08.2022 απόφαση ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ με θέμα «*Διαγωνισμοί – Συμβάσεις [Ανοιχτός Δημόσιος Διαγωνισμός για την Προμήθεια (μέσω ΕΚΕΜΣ) Νωπών Αλιευμάτων για Κάλυψη Αναγκών των Μονάδων (Ανεξαρτήτως Δυνάμεως) και Υπηρεσιών (Λέσχες – ΚΑΑΥ – Νοσοκομεία) του Σ.Ξ που Εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας*» η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε : «[...] (2) Τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης σύμβασης του εν λόγω διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 106 του Ν.4412/2016 και το Άρθρο 16 του Παραρτήματος «Β» (Γενικοί Όροι) της (ιβ) σχετικής διακήρυξης, καθόσον **δεν κατατέθηκε καμία προσφορά και η διαδικασία απέβη άγονη**», κατά τα αναλυτικώς ανωτέρω αναφερθέντα.

3.4.3 Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Από το υποβληθέν σχέδιο απόφασης της ΑΣΔΥΣ/ΔΕΜ για την «Προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' άρθρο 32 ν.4412/2016» προκύπτει ότι **δεν τροποποιούνται ουσιωδώς** οι αρχικοί όροι της σύμβασης.

IV. Συμπέρασμα

Κατόπιν των ανωτέρω, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Αρχή, ασκούσα την κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 αρμοδιότητά της:

Αποφασίζει ομόφωνα την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εξεταζομένου αιτήματος της ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΣΤΡΑΤΟΥ «ΘΗΣΕΑΣ», προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας (μέσω ΕΚΕΜΣ) νωπών αλιευμάτων για κάλυψη αναγκών των Μονάδων (ανεξαρτήτως δυνάμεως) - Υπηρεσιών (Λέσχες - ΚΑΑΥ - Νοσοκομεία) του Στρατού Ξηράς που εδρεύουν στους Ν. Αττικής και Βοιωτίας, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 290.000,00 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, σε συνέχεια άγονου ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων, **λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.**

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2022

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου